

Situation Report (สาธารณรัฐอิตาลี) เดือนมิถุนายน 2565

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโรม (สปช.โรม)

1 ภาพรวมเศรษฐกิจของอิตาลี

นอกจากผลกระทบของสถานการณ์โควิด-19 และผลกระทบจากความขัดแย้งของยูเครนและรัสเซีย การผลิตในภาคเกษตรของอิตาลียังได้รับผลกระทบอย่างหนักจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่มีอุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้นและปัญหาภัยแล้ง โดยเริ่มเห็นผลชัดเจนตั้งแต่ปลายฤดูใบไม้ผลิที่ผ่านมา โดยเฉพาะในพื้นที่ตอนเหนือของอิตาลี ส่วนพื้นที่ทางตอนใต้หลายแห่งประสบปัญหาภัยแล้งมาเป็นเวลาหลายปีแล้วก่อนหน้านี้ ซึ่งบางส่วนกำลังกลายเป็นพื้นที่ทะเลทรายและส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรของประเทศ

พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งอย่างหนักได้แก่ พื้นที่แถบลุ่มแม่น้ำ Po และบริเวณเทือกเขา Appennino ตอนกลาง โดยระดับน้ำในแม่น้ำ Po ซึ่งเป็นหนึ่งในแม่น้ำหลักของประเทศอยู่ระดับต่ำสุดในรอบ 70 ปี ทั้งนี้ หน่วยงานจัดการอ่างเก็บน้ำประปาเทือกเขา Appennino ตอนกลาง (Basin Authority of the Central Apennines) ได้ประกาศการเตือนภัยระดับสูงสุดสำหรับการใช้น้ำในการเกษตรและน้ำประปาในครัวเรือน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณพื้นที่ปลูกข้าวเมือง Vercelli และ Biella ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกคิดเป็นหนึ่งในสามของพื้นที่เพาะปลูกข้าวทั้งหมดในอิตาลี (ประมาณ 74,000 เฮกเตอร์) มีปริมาณน้ำสำรองใช้เพียง 10-15 วันใช้สำหรับการเกษตร ซึ่งหากปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอก่อนช่วงต้นเดือนกรกฎาคม จะมีผลต่อปริมาณผลผลิตในปีนี้ นอกจากนี้ โรงงานไฟฟ้าพลังน้ำเมือง Isola Serafini di San Nazzaro ในแคว้น Lombardia ต้องปิดลงชั่วคราว ส่วนในเมืองมิลานมีการลดระดับน้ำในคลองเพื่อนำไปใช้สำหรับการเกษตรในพื้นที่บริเวณใกล้เคียง ในส่วนตอนกลางของอิตาลี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมือง Latina ที่ได้รับผลกระทบอย่างหนักเนื่องจากโครงสร้างการชลประทานมีสภาพเก่ามากและมีน้ำรั่วซึมถึงร้อยละ 70 (ข้อมูล Istat)

ทั้งนี้ ปลายเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา อิตาลีได้ประกาศ พ.ร.ก. ฉุกเฉิน แต่งตั้งคณะกรรมการพิเศษเพื่อรับมือกับภัยแล้งในภาคเกษตรและการปรับปรุงระบบการจัดการน้ำให้ทันสมัย โดยเฉพาะในแคว้น Lombardia, Emilia-Romagna, Piemonte, Friuli-Venezia Giulia และ Veneto ซึ่งเป็นพื้นที่ที่กำลังได้รับผลกระทบจากภัยแล้งอย่างหนักในขณะนี้ โดยคาดว่าจะได้รับเงินจัดสรร 36.5 ล้านยูโร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนการพัฒนาและฟื้นฟูประเทศ (Il Piano Nazionale di Ripresa e Resilienza หรือ Pnrr) แผนแก้ปัญหาภัยแล้งดังกล่าวจะช่วยพัฒนาการจัดการน้ำภาคการเกษตรของอิตาลีในระยะยาว

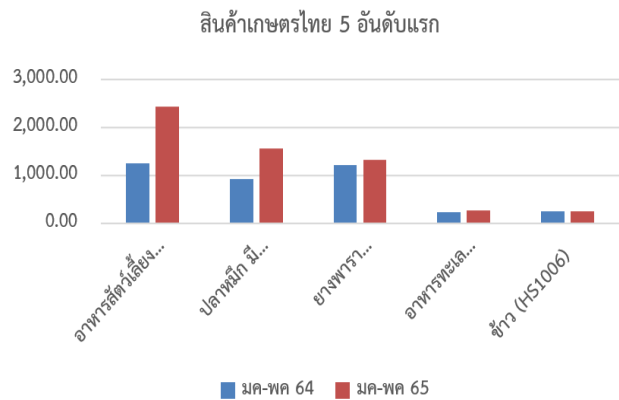
อย่างไรก็ตาม สมาคมวิสาหกิจการเกษตรอิตาลี (Confagricoltura) กล่าวว่าปัจจุบันระบบชลประทานของอิตาลีไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีสภาพเก่าและชำรุดมานานกว่า 20 ปี วิกฤติสภาพความแห้งแล้งที่เกิดขึ้นจึงเป็นโอกาสที่เหมาะสมในการฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานของระบบชลประทานอิตาลีให้สอดคล้องกับมาตรฐานยุโรป อย่างไรก็ตาม เงินที่ได้รับจัดสรรในส่วนนี้ไม่น่าจะเพียงพอสำหรับการซ่อมแซมระบบชลประทานระดับประเทศ โดยควรจัดตั้งงบประมาณสำหรับการปรับปรุงระบบชลประทานดังกล่าวประมาณ 1 พันล้านยูโรและเป็นแผนปฏิบัติงานระยะ 20 ปีที่มีความต่อเนื่อง

2. มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ที่มา: กรมศุลกากร ข้อมูลล่าสุดวันที่ 7 มิถุนายน 2565 หน่วย ล้านบาท

ลำดับ	สินค้าเกษตรไทย 5 อันดับแรก	มค 65	กพ 65	มีค 65	เมย 65	พค 65	Δ%	มค พค-64	มค พค-65	Δ%
1	อาหารสัตว์เลี้ยง (HS2309)	400.90	617.74	711.00	703.10	684.1	-2.70	1,257.35	2,432.75	93.48
2	ปลาหมึก มีชีวิต สด แช่เย็น แช่แข็ง (HS0307)	246.49	221.21	366.60	338.70	381.8	12.73	926.66	1,554.68	67.77
3	ยางพารา (HS4001)	197.08	248.53	335.90	357.90	193.6	-45.91	1,213.25	1,333.08	9.88
4	อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	47.64	65.44	90.70	58.50	63.8	9.06	230.23	262.37	13.96
5	ข้าว (HS1006)	33.87	112.80	56.00	25.10	24.4	-2.79	250.64	252.23	0.63

สินค้าเกษตรและอาหารที่ส่งออกมากที่สุด 5 อันดับแรกจากประเทศไทยมายังอิตาลีในเดือนพฤษภาคม 2565 ที่ผ่านมายังคงเป็นอาหารสัตว์เลี้ยง ปลาหมึกสด/แช่แข็ง ยางพารา อาหารทะเลกระป๋อง/แปรรูป และข้าว ตามลำดับ โดยมีเพียงปลาหมึกสด/แช่แข็ง และอาหารทะเลกระป๋อง/แปรรูปที่มีอัตราการส่งออกเพิ่มขึ้น (+12.73% และ +9.06%) เมื่อเทียบกับเดือนเมษายนที่ผ่านมา เป็นผลสืบเนื่องมาจากวิกฤติความขัดแย้งระหว่างยูเครน-รัสเซียที่ยืดเยื้อมาตั้งแต่วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2565

สำหรับในช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม 2565 เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2564 พบว่าสินค้าเกษตร 5 อันดับแรกมีการส่งออกเพิ่มขึ้นทุกรายการ ได้แก่ อาหารสัตว์เลี้ยง (+93.48%) ปลาหมึกสด/แช่แข็ง (+67.77%) ยางพารา (+9.88%) อาหารทะเลกระป๋อง/แปรรูป (+13.96%) และ ข้าว (+0.63%) เมื่อเทียบกับปี 2564 ยังถือว่าสถานการณ์เศรษฐกิจดีขึ้น

3. การดำเนินงานตามภารกิจที่สำคัญของสำนักงานฯ

ภารกิจสำคัญของสำนักงานฯ ประจำเดือนมิถุนายน 2565 มีการประชุม รวมทั้งสิ้น 37 การประชุม ซึ่งมีการประชุมที่สำคัญได้แก่

- การประชุมคณะกรรมการติดตามและเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาราคายางและรักษาเสถียรภาพราคายาง ครั้งที่ 3/2565 วันที่ 1 มิถุนายน 2565 ร่วมกับ สปช. 9 แห่ง และการยางแห่งประเทศไทย โดยมี นายอลงกรณ์ พลบุตร ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน เพื่อรับทราบสถานการณ์การผลิตและการค้ายางพาราของไทย ในตลาดโลก รวมถึงร่วมหารือในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้ายางพาราไทยและผลิตภัณฑ์ในตลาดโลก สปช. รมว. ได้รายงานต่อที่ประชุมถึงสถานการณ์การค้ายางพาราในอิตาลี และนโยบายของสหภาพยุโรป (EU) เพื่อยุติความขัดแย้งระหว่างรัสเซียยูเครน
- การประชุมคณะกรรมการด้านวิชาการเพื่อติดตามและปรับปรุงเอกสารข้อเสนอระบบการเลี้ยงควายปลักในพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย (GIAHS) วันที่ 6 มิถุนายน 2565 เพื่อติดตามและปรับปรุงเอกสารข้อเสนอ GIAHS หลังจากที่ได้รับพิจารณาจากฝ่ายเลขานุการของมรดกโลกทางการเกษตร (Global Important Agricultural Heritage Systems หรือ GIAHS) /FAO ให้ผ่านการพิจารณาเบื้องต้น เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2565 ที่ผ่านมา
- การประชุมปราชญ์ของผู้สมัครเข้าดำรงตำแหน่งประธานกองทุนระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม (IFAD) วันที่ 8 มิถุนายน 2565 โดยไทยทำหน้าที่เป็นผู้แทนจากภูมิภาคเอเชียร่วมกับจีนในการชักถามผู้สมัครแต่ละคนถึงแผนดำเนินงานที่เร่งด่วนที่ต้องการขับเคลื่อนทันทีหลังจากดำรงตำแหน่ง เพื่อรับมือกับประเด็นท้าทายในปัจจุบัน และสามารถบรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลา 6 เดือนและ 1 ปี และขอความเห็นต่อแนวทางในการส่งเสริมและดำเนินงานความร่วมมือกับ FAO และ WFP ซึ่งเป็นสามองค์กรหลักของสหประชาชาติที่ตั้งอยู่ในกรุงโรม โดยการเลือกตั้งกำหนดจัดขึ้นในวันที่ 7 กรกฎาคม 2565 ระหว่างการประชุมคณะมนตรี IFAD ประจำปี 2565 (Governing Council) สมัยพิเศษ
- การประชุมคณะอนุกรรมการด้านการค้าสินค้าประมง (Sub-Committee on Fish Trade) ครั้งที่ 18 วันที่ 8-9 มิถุนายน 2565 เป็นหนึ่งในการประชุมเชิงนโยบายที่สำคัญของ FAO มีประเด็นหลากหลายและครอบคลุมในเรื่องการค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ประมง และความปลอดภัยของอาหาร ซึ่งผู้แทนไทยได้รับทราบข้อมูลและร่วมพิจารณาประเด็นที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการค้าร่วมกับประเทศสมาชิกอื่น ๆ โดยในระหว่างการประชุมดังกล่าวได้มีการพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ เช่น การทำงานอย่างต่อเนื่องของ FAO ร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศและหน่วยงานอื่นๆ แนวทางการลดการสูญเสียอาหาร การดำเนินการตามมาตรา 11 ของจรรยาบรรณเพื่อการประมงอย่างรับผิดชอบ การประมงพื้นบ้านและการค้าระหว่างประเทศ ข้อตกลงทางการค้าและการเข้าถึงตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ประมงและผลิตภัณฑ์จากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อประโยชน์ทางการค้าสัตว์น้ำ เป็นต้น

- **การประชุมคณะมนตรี FAO (FAO Council) ครั้งที่ 170** วันที่ 13-17 มิถุนายน 2565 ในการประชุมดังกล่าวได้มีมติให้การรับรองร่างยุทธศาสตร์ฉบับใหม่ที่สำคัญมาก 2 ฉบับ คือยุทธศาสตร์ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและด้านวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม โดยผู้แทนไทยได้ร่วมกล่าวถ้อยแถลงเพื่อแสดงข้อคิดเห็นต่อร่างยุทธศาสตร์และร่วมสนับสนุนการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ทั้งสองฉบับ ในฐานะที่ภาคเกษตรและอาหารเป็นภาคที่ได้รับผลกระทบจากภาวะโลกร้อนอย่างหนัก ในขณะเดียวกันก็เป็นภาคที่มีส่วนปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง
- **การประชุมมหาสมุทรแห่งสหประชาชาติ (UN OCEANS) UN Ocean Conference** วันที่ 27 มิถุนายน 2565 - 1 กรกฎาคม 2565 จัดขึ้นในหัวข้อ “Scaling up ocean action based on science and innovation for the implementation of Goal 14: Stocktaking, partnerships and solutions” จัดขึ้น ณ เมืองลิสบอน ประเทศโปรตุเกส โดยมีผู้แทนระดับสูงของประเทศสมาชิกได้ร่วมประชุมหารือพร้อมกันได้ร่วมแสดงเจตนารมณ์ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วยการหารือ 8 ด้าน ได้แก่ 1) มลภาวะทางมลพิษทางทะเลและชายฝั่ง (2) การจัดการ ปกป้อง อนุรักษ์และฟื้นคืนระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง (3) การบรรเทาปัญหาสภาพแวดล้อมทางทะเล (acidification, deoxygenation, ocean warming) (4) การทำประมงที่ยั่งยืนและส่งเสริมกลุ่มผู้ทำประมงพื้นบ้านและประมงรายย่อย (5) การสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue economy) (6) การส่งเสริมองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางทะเล (7) การอนุรักษ์และการดำเนินงานตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และ (8) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และได้จัดกิจกรรม Side event เกี่ยวกับเศรษฐกิจสีเขียว การดำเนินงานด้าน IUU Fishing และการดำเนินงานประมงยั่งยืนเพื่อบรรลุเป้าหมาย SDGs
- **การประชุมสัมมนา The State of Agricultural Commodity Markets 2022 (SOCO)** วันที่ 28 มิถุนายน 2565 เพื่อรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับรายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรโลกฉบับล่าสุด (The State of Agricultural Commodity Markets 2022 ซึ่งรายงาน SOCO ปีนี้ เน้นการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่า เพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตและการเข้าถึงตลาดของเกษตรกรรายย่อย รวมถึงการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลในการค้าสินค้าเกษตรรายงานสรุปสถานการณ์สินค้าเกษตรประจำปีสถานการณ์ตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ โดยเฉพาะในช่วงผลกระทบของโควิด-19 รวมถึงสถานการณ์ผลกระทบจากความขัดแย้งของยูเครนและรัสเซียที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงอาหารและการเกษตรโลก
- **การประชุม 31st Session of the Intergovernmental Group on Oilseeds, Oils and Fats (IGGOOF) - Friends of the Chair Meeting** วันที่ 29 มิถุนายน 2565 เพื่อหารือแนวทางในการจัดทำ FAO Voluntary Guidelines on Sustainable Vegetable Oils in Support to the SDGs นำเสนอโดยอินโดนีเซีย เพื่อเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการปลูกพืชน้ำมันอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ไทยและประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียได้แสดงความคิดเห็นสนับสนุนอินโดนีเซียในการจัดทำเอกสารดังกล่าว
- **การประชุม Global Soil Partnership ครั้งที่ 10 สมัยพิเศษ** วันที่ 30 มิถุนายน 2565 เพื่อหารือแนวทางในการยกระดับสถานภาพของสมัชชาฯ ให้มีเสถียรภาพ สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดย สปช.โรม ทำหน้าที่ผู้แทนไทยให้ข้อเสนอแนะและสนับสนุนให้ที่ประชุมพิจารณาการจัดตั้ง Sub-Committee on Soils โดยที่ GSP ยังรักษากลไกการดำเนินงานและเครือข่ายไว้ดังเดิม ทั้งนี้ ที่ประชุมจะเสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการด้านเกษตร (COAG) พิจารณาในการประชุม COAG ครั้งที่ 28 ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 18-22 กรกฎาคม 2565 ต่อไป